

Göteborg den 7 september 2022

Ecogain AB
njordr.samrad@ecogain.se

Synpunkter från SFPO i anledning av avgränsningssamråd för den havsbase- serade vindkraftparken Baltic Offshore Epsilon

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Våra medlemmar bedriver fiske på naturens och förvaltarens villkor. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten, från Koster till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om skonsamhet, selektivitet och kvalité.

SFPO vill inledningsvis påtala att vi känner en mycket stor oro inför den omvälvande förändring som vi nu står inför med en explosionsartad utbyggnad av storskaliga marina vindkraftparker. Om våra hav fylls med storskaliga marina vindkraftparker, som vi befarar kan komma att ske i närtid, så innebär det en avsevärd negativ förändring av förutsättningarna för våra hav med de arter och den fauna som finns däri. SFPO är djupt och seriöst oroade inför denna utveckling som påminner om ett storskaligt gigantiskt experiment med hela det marina ekosystemet.

SFPO är särskilt oroade för vindkraftsindustrins bruk av bisfenol A, ett ämne som används i rotorbladen och som är mycket skadligt för hälsan. Hur mycket av ämnet kommer till följd av slitage att läcka från vindkraftsanläggningen under dess livstid? Ett kilo bisfenol A är tillräckligt för att förorena tio miljarder liter vatten. Vad blir den långsiktiga effekten av användande av bisfenol A i rotorbladen? (källa: Leading Edge erosion and pollution from wind turbine blades_Final 5_july_English_130721 (wind-watch.org))

Njordr Offshore Wind AB har bjudit in till avgränsningssamråd enligt 6:29 MB avseende möjligheten att etablera vindkraft i SEZ i Östersjön (Baltic Offshore Epsilon), cirka 30 kilometer nordost Gotska Sandön. Den planerade vindparken omfattar upp till 184 vindkraftverk med en maximal totalhöjd om 330 meter.

I sammanfattningen inledningsvis i samrådsunderlaget kan man läsa: ”*Utöver detta kan de konstgjorda revstrukturer som vindkraftverkens fundament skapar gynna bottenlevande organismer och även fiskar vars föda utgörs av dessa. Störningar på djurlivet från trålning och sjöfart inom projektområdet minskar.*” SFPO underkänner dessa påståenden. Observationer från yrkesfiskare indikerar att fisk skyr områden med snurrande vindkraftsverk, sannolikt till följd av oljud etc. Påståendet att trålning - som är livsmedelsproduktion av marin mat och den förhärskande metoden att bedriva kommersiellt fiske - är en ”störning” är synnerligen anmärkningsvärt och visar på en allvarlig okunskap.

Lokalisering

Området ligger som närmast 31 km från land (Gotska sandön) och har få utpekade skyddade motsatta intressen. Området i fråga är mycket stort, hela 678 km² och djupet varierar mellan 70 – 180 m. Den förväntade elproduktionen uppgår till ca. 12 TWh/år.

Bolaget har i likhet med den överväldigande majoriteten vindkraftsföretag inte brytt sig om att tala med de som är verksamma på våra hav – yrkesfiskarna – innan valet av lokalisering gjordes, icke desto mindre framhåller ni att det har gjorts en omfattande lämplighetsanalys av den svenska delen av Östersjön i förhållande till framtida energibehov, teknisk och kommersiell genomförbarhet, miljöförutsättningar och påverkan på omgivningen och andra potentiella motstående intressen. Vi värdesätter dock att sökanden valt att undvika konflikter med yrkesfiskets riksintressen och garnfiskets bedrivande.

I Havs- och vattenmyndighetens havsplan ligger projektområdet inom havsområde Norra Östersjön och Södra Kvarnen, delområde Ö204, samt till viss del i havsområde Mellersta Östersjön, delområde Ö232, bägge definierade för ”Generell användning”. Om vindparken blir verklighet i området för generell användning blir dock generell användning omöjligt och området blir exklusivt ett vindkraftsområde. Vår principiella uppfattning är att man inte bör etablera vindkraftsparker i områden för generell användning.

Teknik

SFPO förordar användande av bästa möjliga miljövänliga teknik i alla delar och betonar betydelsen av att allt kablage plöjs ned i havsbotten för att säkerställa minsta möjliga påverkan om parken skulle bli verklighet.

Den aktuella vindparken kan komma att delvis bestå av vindkraftverk på flytande fundament på de djupare delarna av området. SFPO är på goda grunder skeptiska till flytande fundament. SFPO efterfrågar därför i MKB fullständig information om hur man avser säkerställa att dessa förankrade fundament över tiden ska bestå förankrade. SFPO tror nämligen inte att det finns

någon möjlighet att säkerställa att dessa förankrade fundament förblir förankrade över tiden och därmed föreligger det åtskilliga säkerhetsrisker förenade med valet av teknik. En flytande vindkraftspark medför således betydande säkerhetsrisker, eftersom material som säkerställer förankring över tiden inte existerar och risken är därför att det i området från tid till annan i framtiden kommer att flyta omkring stora vindkraftverk. Dessa säkerhetsrisker måste noggrant beskrivas i MKB.

Fiskar

I 3.9.3 i samrådsunderlaget skrivs att vindkraftsparken kan tjäna som en fristad för fisk. Vår uppfattning, baserad på erfarenheter från existerande vindkraftsparker, är att fisk inte gärna uppehåller sig vid en vindkraftspark som är i drift, sannolikt huvudsakligen på grund av allt oljud som följer av driften.

Yrkesfiske

I 3.12.1 omtalas yrkesfiske. Situationen i Östersjön för torsk är allvarligt problematisk, något som har medfört att riktat torskfiske är förbjudet sedan sommaren 2019 i det östra området av Östersjön. Detta är definitivt ingen normalsituation och därför ger det inte en rättvisande bild av fisket såsom framgår av figur 27. I figuren visas situationen endast för 2020. Vi anser att redogörelsen/bilden bör visa fiskeaktiviteterna under en betydligt längre tidsperiod, förslagsvis 2012 – 2022.

I samrådsunderlaget står att vindkraftsanläggningen kan försvåra möjligheten att trålfiska i området, vi befarar att sanningen snarare är att en vindkraftspark fullständigt omöjliggör trålfiske i området. SFPO anser att de som har fiskat/fiskar i området och lider ekonomisk skada av parken i och med att fiske omöjliggörs ska erhålla ekonomisk ersättning om parken blir verklig.

Nedan listas ett antal frågeställningar som vi önskar finna riktiga svar på i MKB:

Hur påverkas vattenomsättning och strömmönster av vindparken, enskilt och kumulativt över tid?

Hur påverkas fisksamhället av kroniskt oljud från vindparken, enskilt och kumulativt över tid?

Hur påverkar elektromagnetiska fält fisksamhället, enskilt och kumulativt (särskilt vad gäller ål)?

Hur påverkas fisks lek, uppväxt och vandringar, enskilt och kumulativt i närområdet?

Hur påverkas fisksamhället av skuggeffekten av vindkraftverkens vingar?

Innebär projektet på något sätt användning av bisfenol A och i så fall hur kommer projektet att säkerställa ett 0-läckage av ämnet?

Om parken etableras kan man fråga sig hur det fiske som blir ekonomiskt skadelidande av vindparken ska ersättas för den ekonomiska skadan. Är det bolagets intention att ersätta skadelidande fiskare ekonomiskt?

SFPO ser fram emot att få del av er MKB för yttrande.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman